

◀ De omliggende bergen vormen een prima landschappelijke drager.

Stadswerk internationaal Een groene toekomst voor Thessaloniki

De Noord-Griekse havenstad Thessaloniki (380.000 inwoners, regio 800.000 inwoners) is zwaar getroffen door de economische crisis. Een groep Nederlandse 'stadsmakers' bracht een bezoek om kansen voor de toekomst in kaart te brengen. Beteugeling van het autoverkeer, meer aandacht voor groen(structuren) en beter gebruik maken van de fraaie landschappelijke ligging zijn de voornaamste ingrediënten.

Een van de eerste dingen die opvalt aan Thessaloniki is de schitterende ligging aan een diepe inham van de Egeïsche zee met uitzicht op de omliggende bergen. Wat ook meteen opvalt, is de sterke dominantie van het autoverkeer in de stad zelf. En daarmee zijn gelijk de belangrijkste adviezen geformuleerd: verminder de dominantie van het autoverkeer en maak meer gebruik van de landschappelijke ligging.

Het intense autoverkeer vormt een rem op allerlei positieve ontwikkelingen die in de stad mogelijk zou-

den zijn. Allereerst zou de luchtkwaliteit verbeteren en de hoeveelheid geluid verminderen. Dat is geen overbodige luxe in een stad waar weinig openbaar groen is en duizenden mensen zich dagelijks lopend door de drukke straten begeven.

Kansen voor het waterfront

Minstens zo belangrijk is de fysieke ruimte die hierdoor vrijkomt en die gebruikt kan worden voor meer groen en betere loop- en fietsroutes. Vooral het waterfront langs de zee heeft hierbij een hoge potentie. Dit wordt nu ter hoogte van het centrum sterk overheerst door autoverkeer. Met relatief eenvoudige middelen is het mogelijk om hier meer en betere ruimte te creëren voor recreanten, fietsers en voetgangers. Wanneer hier nog een stadsstrand aan toegevoegd zou worden, ontstaat een openbare ruimte op topniveau, direct grenzend aan het stadscentrum. Om dit laatste moge-

WEBSITES
www.luuktepe.nl

◀ Bij het waterfront kan met eenvoudige middelen meer ruimte gecreëerd worden voor fietsers en voetgangers.

lijk te maken, zou ook de waterkwaliteit verbeterd moeten worden, waarvoor een ingrijpende verbetering van het rioolstelsel nodig is. Zo'n ingreep kan zeker op langere termijn bepalend zijn voor de aantrekkelijkheid van de stad en daarmee voor de economische ontwikkelingsmogelijkheden.

Naar een bottom-up cultuur

Het anders toedelen van de openbare ruimte biedt nog een andere mogelijkheid: het mobiliseren van bewoners en het stimuleren van mede-eigenaarschap van de openbare ruimte. Anders dan in Nederland is het in Griekenland niet erg gebruikelijk dat bewoners veel initiatief nemen of inspraak hebben bij de inrichting van de openbare ruimte. Bovendien heerst er een diepgeworteld wantrouwen richting de overheid. Deze houding is niet beperkt tot de openbare ruimte en werkt ook belemmerend waar het gaat om *bottom-up* economische ontwikkelingen. Een minder auto-gedomineerde openbare ruimte biedt kansen om bewoners actief te betrekken bij hun woonomgeving. En niet alleen de bewoners zelf maar ook de overheid kan ervaring op doen met initiatieven en ideeën die vanuit de bewoners komen. Dit kan een andere houding en een nieuwe werkwijze stimuleren die verder reikt dan openbare ruimte en bijdraagt aan economisch herstel.

De stadsmuren als green belt

Rondom het stadscentrum liggen de eeuwenoude stadsmuren. Het weinige groen dat we in Thessaloniki vinden, is grotendeels gekoppeld aan deze structuur. De muren vormen hiermee de aanzet tot een 'green belt' rondom het stadscentrum. Door gericht beleid zou het groene karakter van deze structuur op lange termijn versterkt kunnen worden als antwoord op de ongetwijfeld forse uitbreiding die Thessaloniki in de

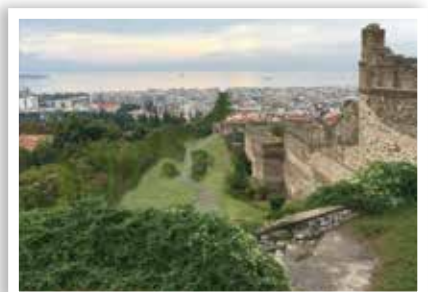
toekomst nog wacht. Ook in het licht van het veranderende klimaat zal een sterke groenstructuur dan essentieel zijn om de stad leefbaar te houden.

Nog meer groene kansen

Het landschap rondom Thessaloniki biedt eveneens kansen om het leefmilieu op lange termijn te verbeteren. De beboste heuvels ten noordoosten van de stad vormen nu al een groen uitlooptgebied, waar de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid met eenvoudige middelen verbeterd kan worden.

Het landschap ten noordwesten van de stad is minder aantrekkelijk, maar de Gallikos-rivier en -monding vormen hier een waardevol element met veel potentie. Door de ongebreidelde verstedelijking die hier nu plaats vindt bij te sturen, zouden er tussen de stad en de rivier groene routes gereserveerd kunnen worden. Deze zullen, bij voortzetting van de verstedelijking, in de toekomst van onschatbare waarde blijken. ●

Jaap Modder en Luuk Tepe hebben op verzoek van loco-burgemeester Lina Liakou aanbevelingen gedaan voor Thessaloniki. Luuk Tepe is tevens stadsbouwmeester van Arnhem.

▲ Rond de oude stadsmuren is nu al het meeste groen te vinden, dit zou verder uitgebouwd kunnen worden tot een soort 'green belt'.